

สถานการณ์การว่างงาน และความต้องการแรงงาน

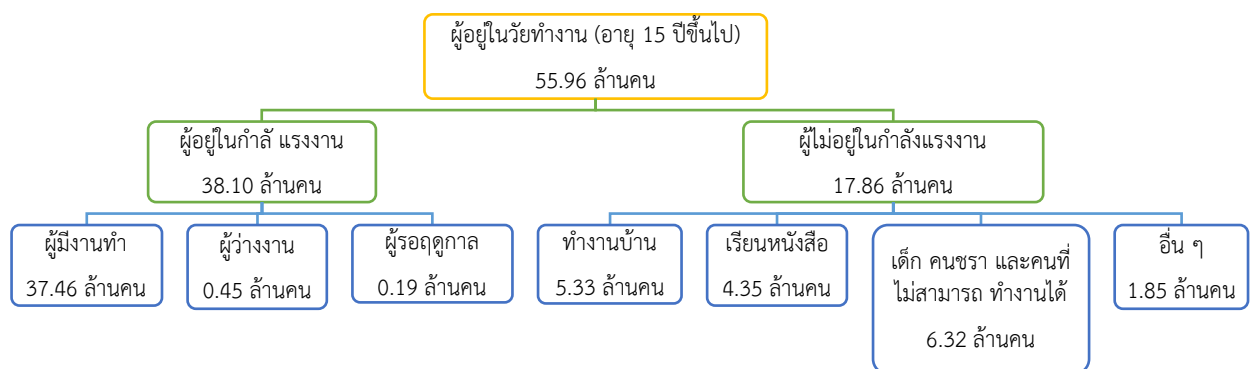
ตัวชี้วัดตลาดแรงงานที่สำคัญ (Key Indicators of the Labour Market : KILM) ปี 2560 (มกราคม – ธันวาคม 2560)

การจ้างงานและการว่างงาน

1. กำลังแรงงาน

ข้อมูลกำลังแรงงานเป็นข้อมูลผลสำรวจภาวะการทำงานของประชากร โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ สำหรับปี 2560 พบว่า ประเทศไทยมีประชากรที่อยู่ในวัยทำงานหรืออายุ 15 ปี ขึ้นไปจำนวน 55.96 ล้านคน จำแนกเป็น ผู้อยู่ในกำลังแรงงาน 38.10 ล้านคน คิดเป็นอัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน (KILM 1) ร้อยละ 68.09 ของประชากรวัยแรงงานทั้งหมด ได้แก่ ผู้มีงานทำ 37.46 ล้านคน ผู้ว่างงาน 0.45 ล้านคน และผู้รอฤดูกาล 0.19 ล้านคน ขณะที่ผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน จำนวน 17.86 ล้านคน คิดเป็นอัตราผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน (Inactive Rate) (KILM 13) ร้อยละ 31.91 จำแนกเป็น ผู้ทำงานบ้าน 5.33 ล้านคน เรียนหนังสือ 4.35 ล้านคน เด็ก คนชรา และคนที่ไม่สามารถทำงานได้มี 6.32 ล้านคน และอื่น ๆ 1.85 ล้านคน ดังปรากฏใน แผนภูมิ 1, 2 และ 3

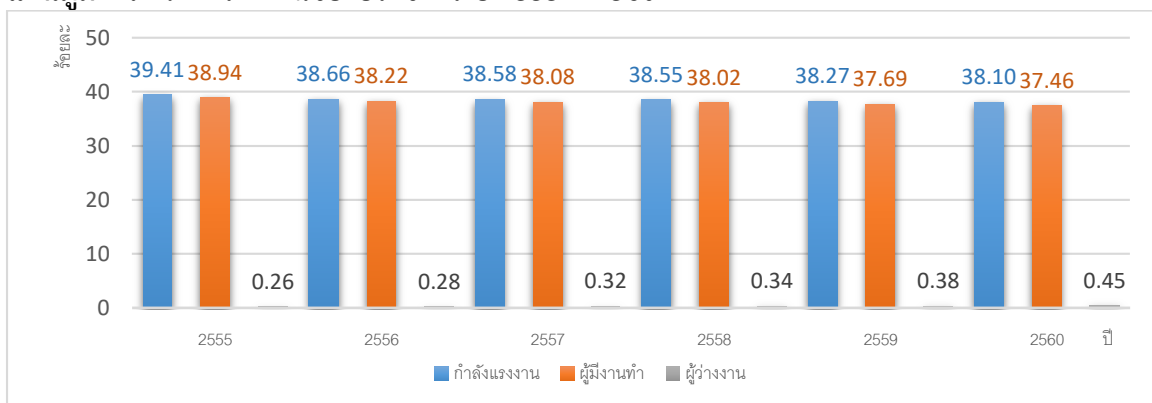
แผนภูมิ 1 ภาวะการทำงานของประชากร ปี 2560

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

หมายเหตุ : ประมวลข้อมูลโดยกองเศรษฐกิจการแรงงาน

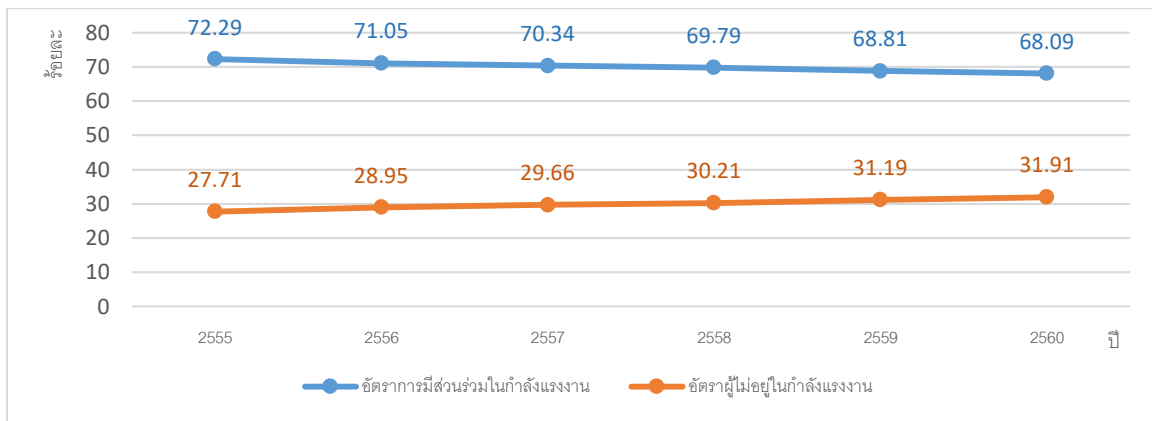
แผนภูมิ 2 ภาวะการทำงานของประชากร ปี 2555 – 2560

2. โอกาสในการทำงาน การมีงานทำ การว่างงาน

อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน : KILM 1 วัดจากอัตราส่วนของประชากรในวัยแรงงานของประเทศที่มีงานทำหรือกำลังหางานทำซึ่งสะท้อนอุปทานแรงงาน อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานอยู่ที่ร้อยละ 68.09 แสดงว่าประชากรในวัยทำงาน 100 คน มีประมาณ 68-69 คน มีงานทำหรือกำลังหางานทำ โดยลดลงเล็กน้อยจากปีที่แล้วที่มีอัตราร้อยละ 68.81 สำหรับอัตราผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน (KILM 13) คิดจากจำนวนประชากรวัยทำงานผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงานอยู่ที่ร้อยละ 31.91 เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปีที่ผ่านมาที่มีอัตราร้อยละ 31.19 ซึ่งดัชนีนี้แปรผกผันกับอัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน KILM 1 (แผนภูมิ 3)

แผนภูมิ 3 อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน (KILM 1) อัตราผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน (KILM 13) ปี 2555 – 2560

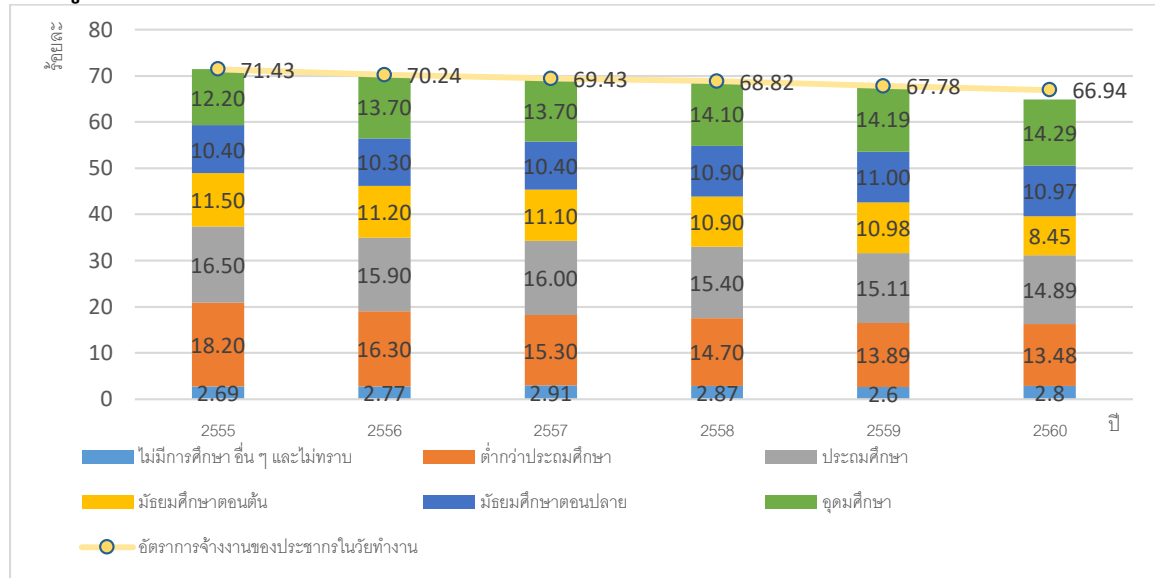

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

หมายเหตุ : ประมวลข้อมูลโดยกองเศรษฐกิจการแรงงาน

อัตราการมีงานทำ ต่อประชากร : KILM 2 วัดจากจำนวนประชากรในวัยแรงงานที่มีงานทำต่อประชากรวัยแรงงานทั้งหมด ซึ่งสะท้อนความสามารถในการสร้างงานของเศรษฐกิจ อัตราการจ้างงานของประชากรในวัยทำงานอยู่ที่ร้อยละ 66.94 ของจำนวนประชากรในวัยทำงาน แสดงว่าประชากรวัยทำงาน 100 คนมีงานทำ ประมาณ 66 - 67 คน ซึ่งลดลงจากปีที่แล้วที่มีอัตราร้อยละ 67.78 และหากจำแนกตามระดับการศึกษาที่มีการจ้างงานสูงสุด 3 อันดับแรก พบว่าผู้จบการศึกษาระดับประถมศึกษายังคงมีอัตราการจ้างงานสูงสุด ที่ร้อยละ 14.89 รองลงมา ได้แก่ ระดับอุดมศึกษา ร้อยละ 14.29 และ ระดับต่ำกว่าประถมศึกษา ร้อยละ 13.48 (แผนภูมิ 4)

แผนภูมิ 4 อัตราการมีงานทำต่อประชากรจำแนกตามระดับการศึกษาปี 2555 – 2560

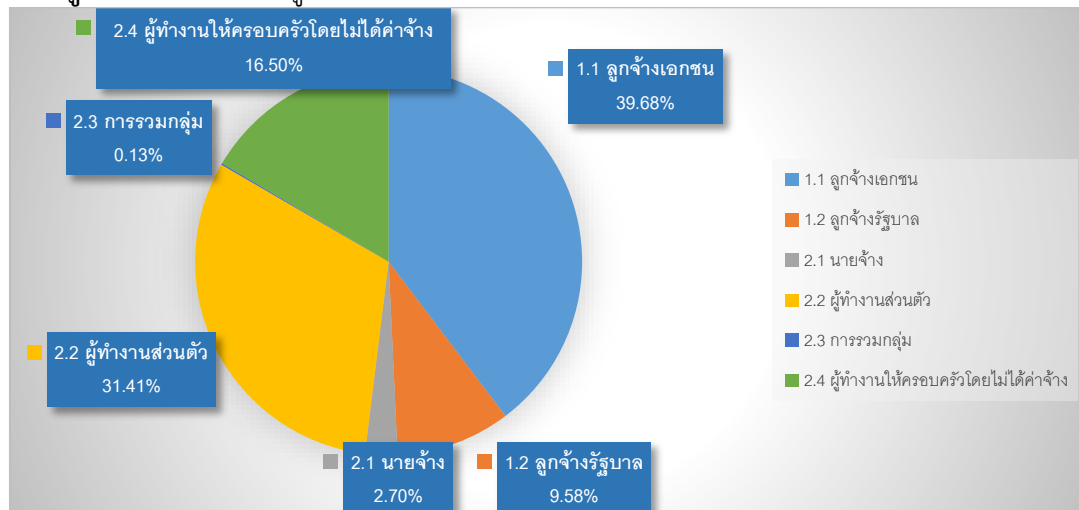

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

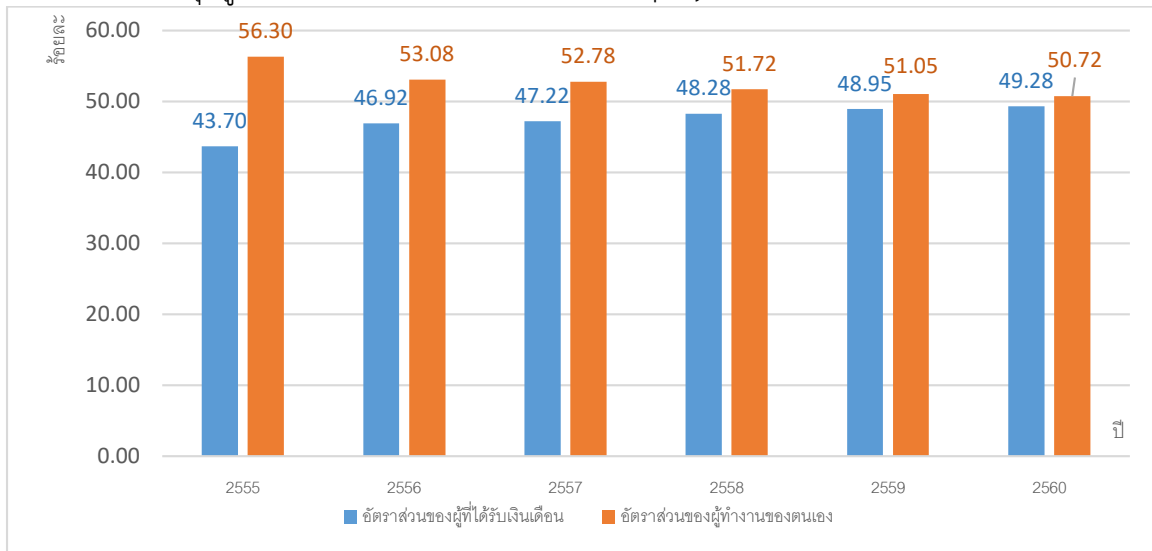
หมายเหตุ: ประมวลข้อมูลโดยกองเศรษฐกิจการแรงงาน

อัตราส่วนของผู้มีงานทำต่อประชากรจำแนกตามสถานภาพการทำงาน : KILM 3 พบว่า กลุ่มลูกจ้างที่ได้รับค่าจ้างและเงินเดือน (wage and salaried workers) อยู่ที่ ร้อยละ 49.28 เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปีที่ผ่านมาซึ่งอยู่ที่ ร้อยละ 48.95 โดยในกลุ่มนี้ ประกอบด้วย 2 กลุ่มย่อย คือ ลูกจ้างเอกชน ร้อยละ 39.70 และ ลูกจ้างรัฐบาล ร้อยละ 9.58 ในขณะที่กลุ่มผู้ประกอบการอาชีพอิสระ (the self – employed) อยู่ที่ร้อยละ 50.72 ลดลงจากปีที่ผ่านมาซึ่งอยู่ที่ร้อยละ 51.05 ประกอบด้วย 4 กลุ่มย่อย กลุ่มนายจ้างและมีการจ้างลูกจ้าง ร้อยละ 2.70 กลุ่มผู้ประกอบการอาชีพอิสระที่ประกอบธุรกิจตนเอง ร้อยละ 31.43 กลุ่มผู้มีสถานภาพเป็นสมาชิกของสหกรณ์หรือองค์กรเพื่อรวมกลุ่มสำหรับการผลิตสินค้าและบริการ ร้อยละ 0.13 และผู้ทำงานให้ครอบครัวโดยไม่ได้รับค่าจ้าง ร้อยละ 16.47 (แผนภูมิ 5 และ 6)

แผนภูมิ 5 อัตราส่วนของผู้มีงานทำต่อประชากรจำแนกตามสถานภาพการทำงาน ปี 2560

แผนภูมิ 6 อัตราส่วนของผู้มีงานทำ จำแนกตามกลุ่มลูกจ้างที่ได้รับค่าจ้างและเงินเดือน (wage and salaried workers) และกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพอิสระ (the self – employed) ปี 2555 – ปี 2560

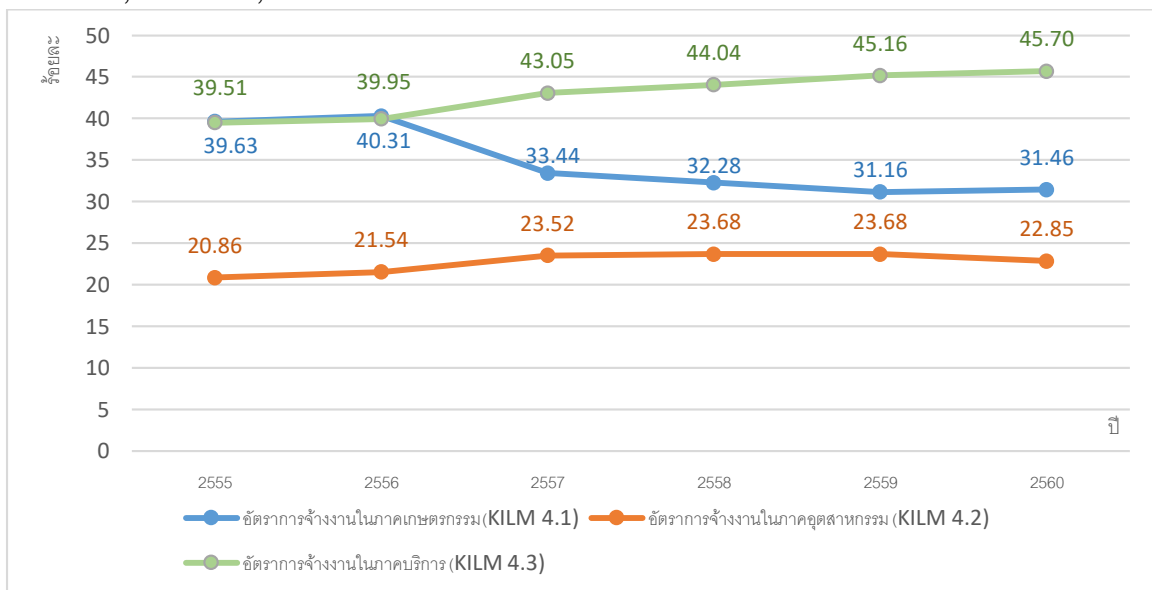

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

หมายเหตุ : ประมวลข้อมูลโดยกองเศรษฐกิจการแรงงาน

อัตราส่วนของผู้มีงานทำจำแนกตามอุตสาหกรรม : KILM 4 ซึ่งจำแนกตาม 3 อุตสาหกรรมหลัก ได้แก่ อัตราการจ้างงานในภาคเกษตรกรรม (KILM 4.1) ร้อยละ 31.46 เพิ่มขึ้นเล็กน้อยเมื่อเทียบกับปีที่แล้วที่ร้อยละ 31.16 อัตราการจ้างงานในภาคอุตสาหกรรม (KILM 4.2) ร้อยละ 22.85 ลดลงเล็กน้อยเมื่อเทียบกับปีที่แล้ว ที่ร้อยละ 23.68 อัตราการจ้างงานในภาคบริการ (KILM 4.3) ร้อยละ 45.70 เพิ่มขึ้นเล็กน้อยเมื่อเทียบกับปีที่แล้วที่ร้อยละ 45.16 (แผนภูมิ 7)

แผนภูมิ 7 อัตราการจ้างงานในภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม ภาคบริการ(Employment by Sector) : KILM 4.1 , KILM 4.2 , KILM 4.3 ปี 2555 – ปี 2560

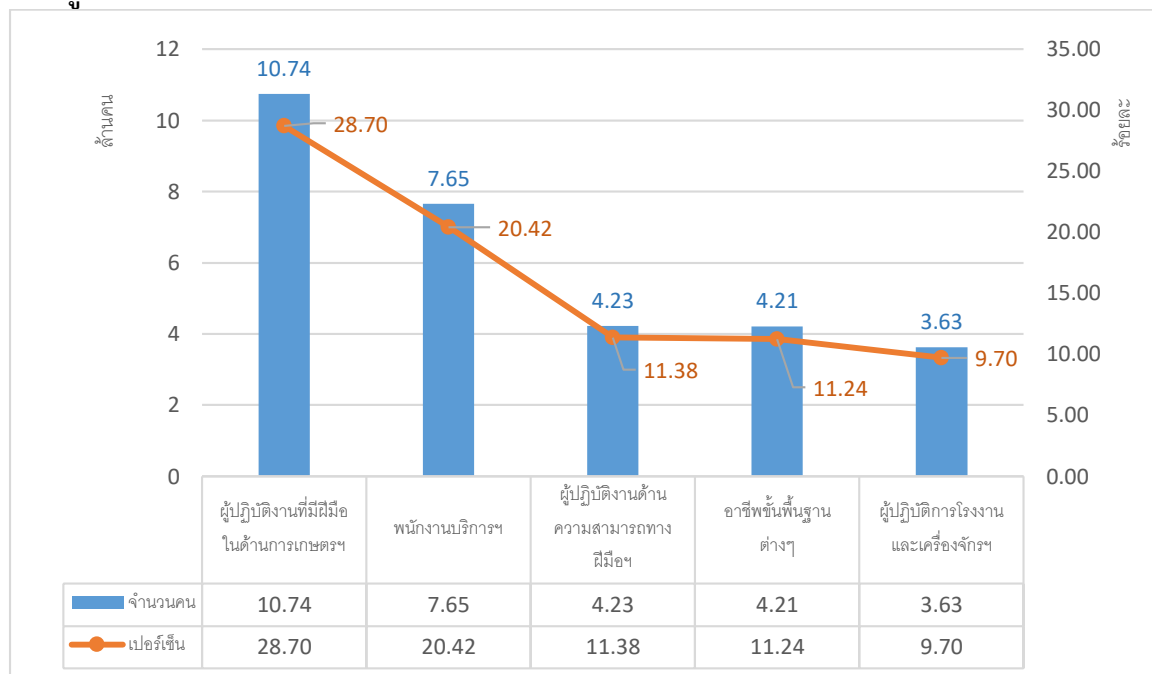

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

หมายเหตุ : ประมวลข้อมูลโดยกองเศรษฐกิจการแรงงาน

เมื่อพิจารณาจำแนกรายอาชีพเพื่อศึกษาสภาพความต้องการของตลาดแรงงาน พบว่า อัตราการจ้างงานจำแนกตามอาชีพ 5 อันดับแรก คือ ผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือในการเกษตรและการประมง ร้อยละ 28.70 พนักงานบริการและพนักงานในร้านค้าและตลาด ร้อยละ 20.42 ผู้ปฏิบัติงานด้านความสามารถทางฝีมือและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง ร้อยละ 11.38 อาชีพขั้นพื้นฐานต่าง ๆ ในด้านการขายและการให้บริการ ร้อยละ 11.24 และผู้ปฏิบัติการโรงงานและเครื่องจักรและผู้ปฏิบัติงานด้านการประกอบ ร้อยละ 9.70 (แผนภูมิ 8)

แผนภูมิ 8 อัตราการจ้างงานจำแนกตามอาชีพ 5 อันดับแรก ปี 2560

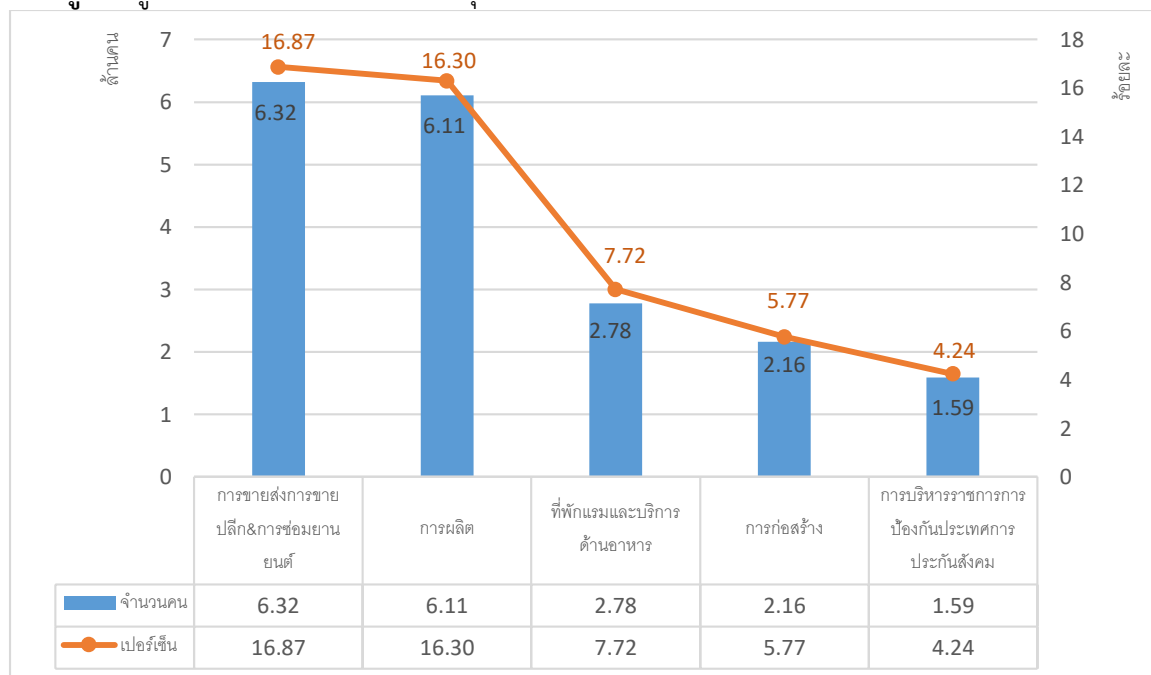

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

หมายเหตุ : ประมวลข้อมูลโดยกองเศรษฐกิจการแรงงาน

เมื่อพิจารณาผู้มีงานทำจำแนกตามประเภทอุตสาหกรรมนอกภาคเกษตรกรรม 5 อันดับแรก คือ (1) การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ รถจักรยานยนต์ของใช้ส่วนบุคคล และของใช้ในครัวเรือน มากที่สุด ร้อยละ 16.87 (2) อุตสาหกรรมการผลิต ร้อยละ 16.30 (3) ที่พักแรมและบริการด้านอาหาร ร้อยละ 7.42 (4) การก่อสร้าง ร้อยละ 5.77 และ (5) การบริหารราชการ การป้องกันประเทศการประกันสังคม ร้อยละ 4.24 ตามลำดับ (แผนภูมิ 9)

แผนภูมิ 9 ผู้มีงานทำจำแนกตามประเภทอุตสาหกรรมนอกภาคเกษตรกรรม 5 อันดับแรก ปี 2560

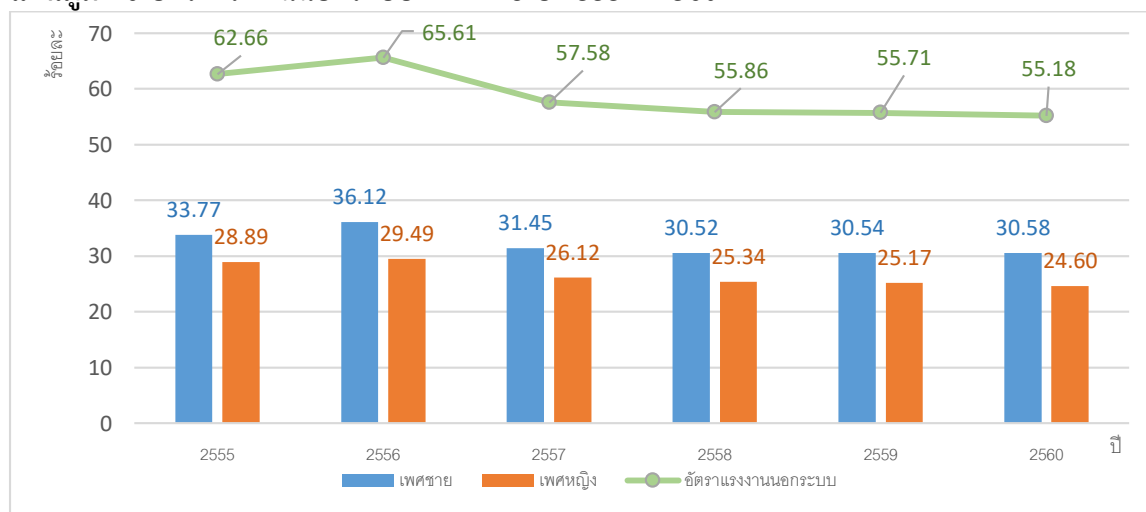

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

หมายเหตุ: ประมวลข้อมูลโดยกองเศรษฐกิจการแรงงาน

อัตราแรงงานนอกระบบ : KILM 8 คิดจากจำนวนแรงงานนอกระบบ 1 ต่อจำนวนผู้มีงานทำในไตรมาส 3 ในปี 2560 พบว่าอยู่ที่ร้อยละ 55.18 ลดลงจากปีที่แล้ว ซึ่งอยู่ที่ร้อยละ 55.71 เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่ามีอัตราแรงงานนอกระบบเพศชาย มากกว่าเพศหญิงเล็กน้อย โดยคิดเป็นร้อยละ 30.58 ส่วนอัตราแรงงานนอกระบบเพศหญิงอยู่ที่ร้อยละ 24.60 (แผนภูมิ 10)

แผนภูมิ 10 อัตราแรงงานนอกระบบ : KILM 8 ปี 2555 – 2560

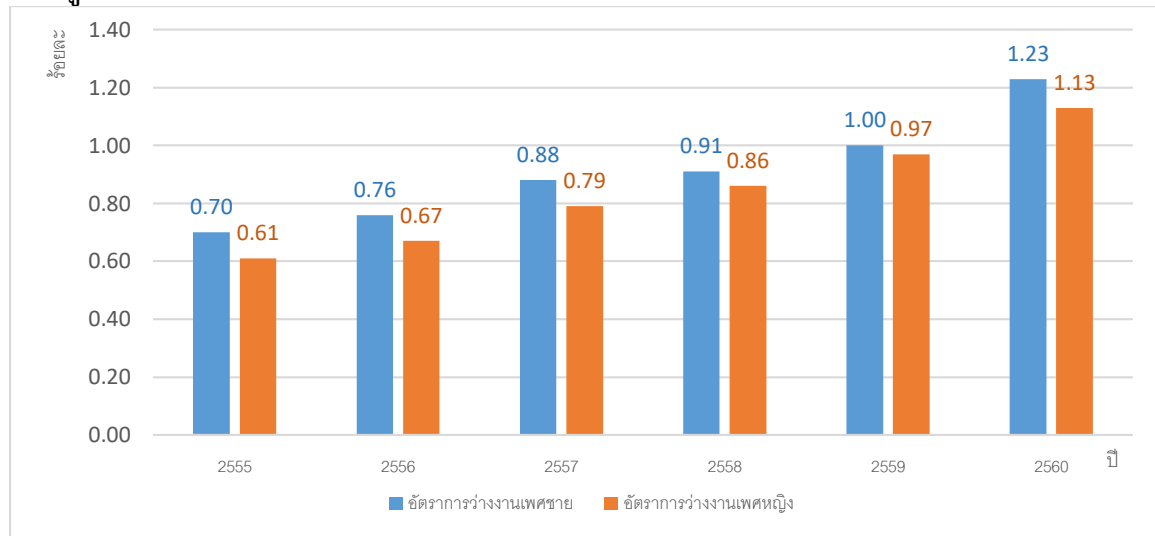

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

หมายเหตุ: ประมวลข้อมูลโดยกองเศรษฐกิจการแรงงาน

อัตราการว่างงาน : KILM 9 คิดจากจำนวนผู้ว่างงานต่อกำลังแรงงานอยู่ที่ร้อยละ 1.18 เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปีที่แล้วที่มีอัตราการว่างงานร้อยละ 0.99 สำหรับอัตราการว่างงานจำแนกตามเพศ พบว่าเพศชายมีอัตราการว่างงานใกล้เคียงกับเพศหญิง กล่าวคือ อัตราการว่างงานเพศชายอยู่ที่ร้อยละ 1.23 อัตราการว่างงานเพศหญิงอยู่ที่ร้อยละ 1.13 (แผนภูมิ 11)

แผนภูมิ 11 อัตราการว่างงาน : KILM 9 ปี 2555 - 2560

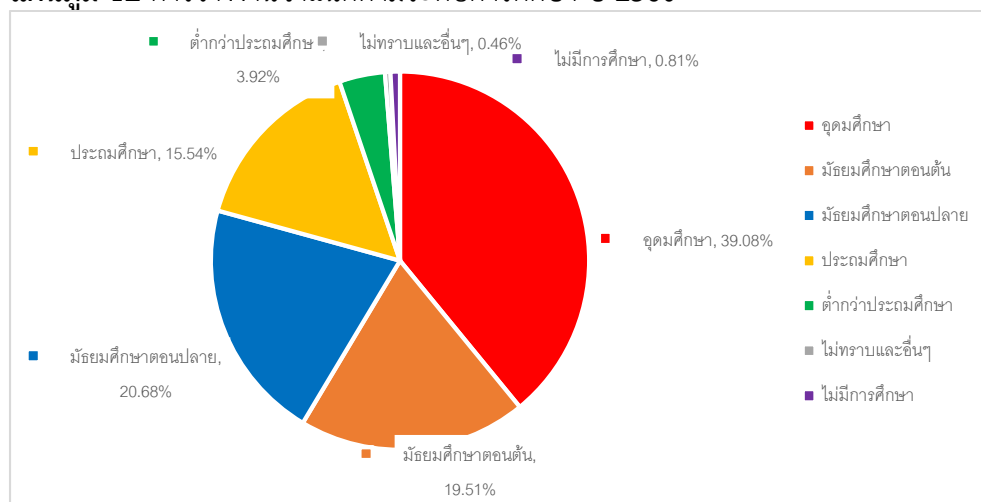

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

หมายเหตุ : ประมวลข้อมูลโดยกองเศรษฐกิจการแรงงาน

เมื่อพิจารณาการว่างงานจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่าระดับการศึกษาที่มีการว่างงานสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ระดับอุดมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 39.08 ของผู้ว่างงานทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ มัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 20.68 และ มัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 19.51 (แผนภูมิ 12)

แผนภูมิ 12 การว่างงานจำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2560

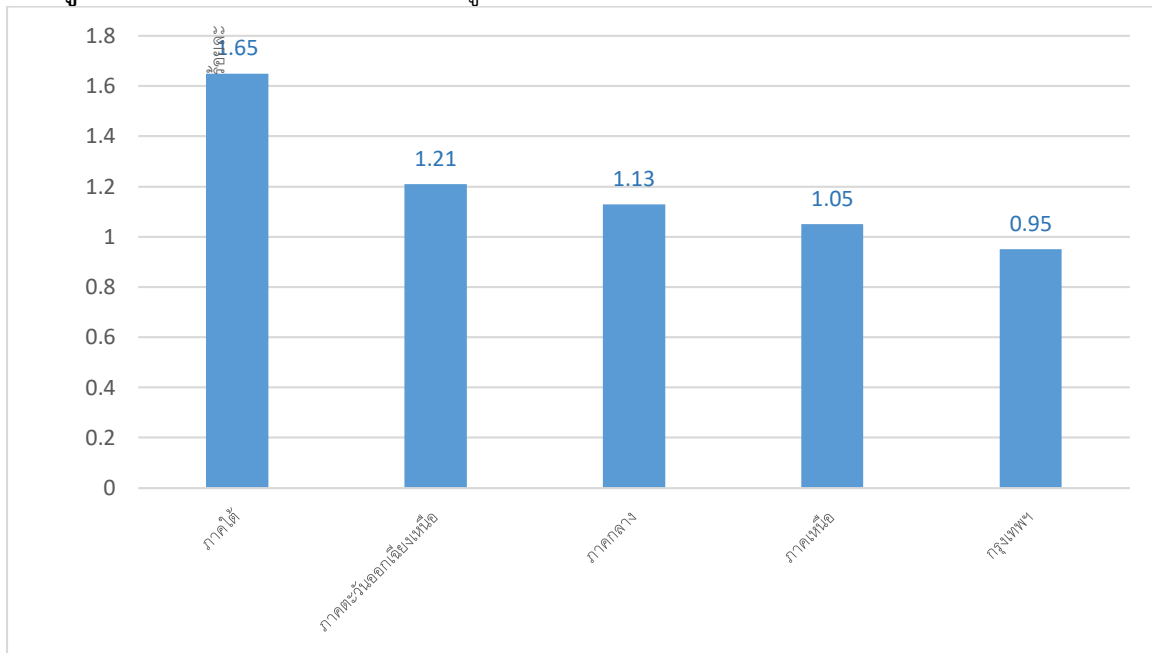

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

หมายเหตุ : ประมวลข้อมูลโดยกองเศรษฐกิจการแรงงาน

เมื่อพิจารณาอัตราการว่างงานจำแนกตามภูมิภาค พบว่า ภาคใต้มีอัตราการว่างงานสูงสุดคือ ร้อยละ 1.65 รองลงมา ได้แก่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 1.21 ภาคกลาง ร้อยละ 1.13 ภาคเหนือ ร้อยละ 1.05 และกรุงเทพมหานคร ร้อยละ 0.95ตามลำดับ (แผนภูมิ 13)

แผนภูมิ 13 อัตราการว่างงานจำแนกตามภูมิภาค ปี 2560

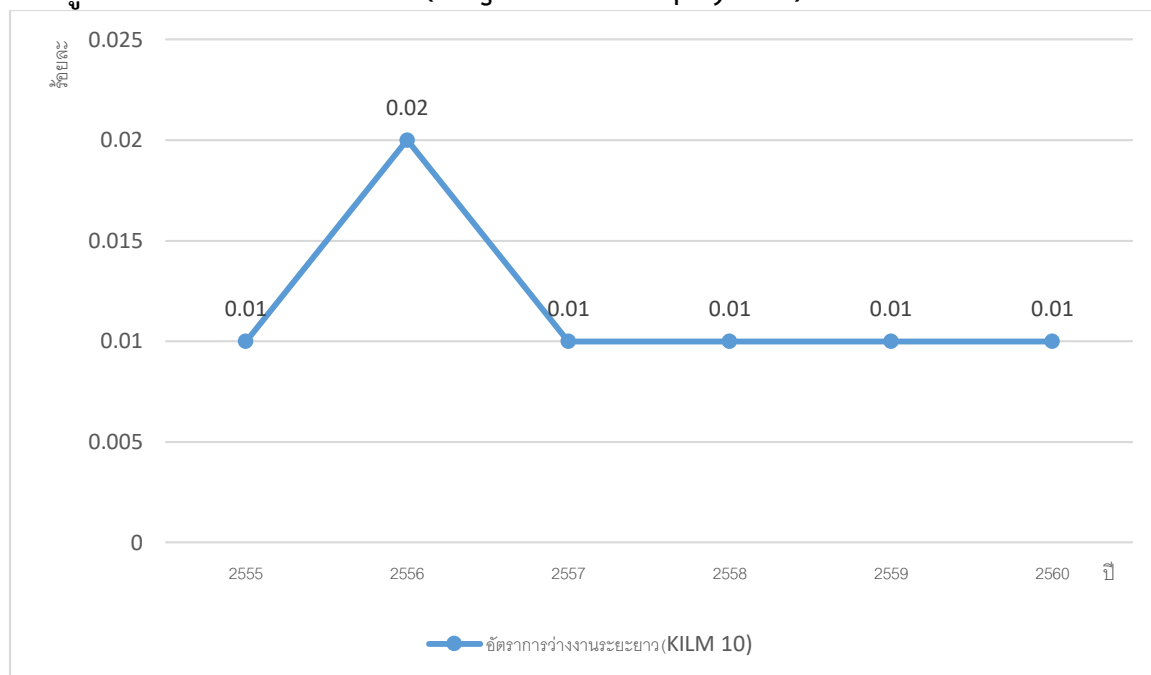

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

หมายเหตุ : ประมวลข้อมูลโดยกองเศรษฐกิจการแรงงาน

อัตราการว่างงานระยะยาว (Long – Term Unemployment) : KILM 11 วัดจากการว่างงานที่นานกว่า 1 ปีขึ้นไปซึ่งระยะเวลาการว่างงานเป็นประเด็นสำคัญ โดยเฉพาะในประเทศที่พัฒนาแล้วซึ่งมีระบบประกันสังคมที่ให้สิทธิเกี่ยวกับทางเลือกของรายได้ให้แก่ผู้ว่างงานส่งผลต่อโครงสร้างตลาดแรงงาน โดยในประเทศไทยในปี 2560 มีอัตราการว่างงานระยะยาวอยู่ที่ร้อยละ 0.01 เท่ากับปีที่ผ่านมา แสดงว่าจำนวนกำลังแรงงานทุกๆ 100 คน เป็นผู้ที่ว่างงานเกิน 1 ปีขึ้นไป ประมาณ 0 - 1 คน (แผนภูมิ 14)

แผนภูมิ 14 อัตราการว่างงานระยะยาว (Long – Term Unemployment) : KILM 11 ปี 2555 – ปี 2560

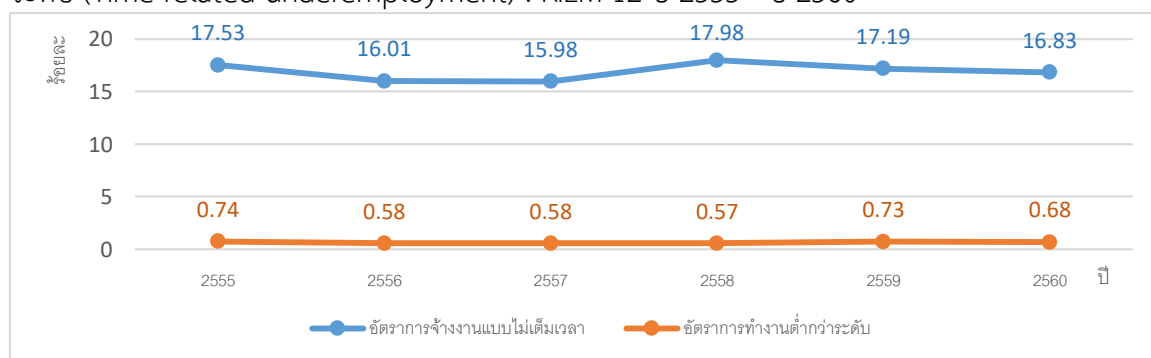

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

หมายเหตุ : ประมวลข้อมูลโดยกองเศรษฐกิจการแรงงาน

อัตราการจ้างงานแบบไม่เต็มเวลา (Part-time Worker Rate) : KILM 6 ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องจากนโยบายเอื้อให้มีการเคลื่อนย้ายแรงงานจากที่หนึ่งสู่อีกที่หนึ่งได้สะดวก เพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของการทำงาน และการขยายตัวของอุตสาหกรรมภาคบริการ อัตราดังกล่าว คิดจากจำนวนผู้มีชั่วโมงทำงานน้อยกว่า 35 ชั่วโมง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นงานภาคบริการ อยู่ที่ร้อยละ 16.83 คือผู้มีงานทำทุก 100 คน เป็นผู้ทำงานไม่เต็มเวลา 16 – 17 คน **อัตราการทำงานต่ำกว่าระดับ (Time-related underemployment) : KILM 12** คิดจากจำนวนผู้มีชั่วโมงทำงานน้อยกว่า 35 ชั่วโมงที่ต้องการทำงานเพิ่มขึ้น ใช้วัดประสิทธิภาพการผลิตของกำลังแรงงานซึ่งอยู่ที่ร้อยละ 0.68 ลดลงจากปีที่แล้วเล็กน้อย (แผนภูมิ 16)

แผนภูมิ 16 อัตราการจ้างงานแบบไม่เต็มเวลา (Part-time Worker Rate : KILM 6 อัตราการทำงานต่ำกว่าระดับ (Time-related underemployment) : KILM 12 ปี 2555 - ปี 2560

ที่มา: <https://www.mol.go.th/academician/สถานการณ์ด้านแรงงาน>

